

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI POLITYKI SPOŁECZNEJ
I RODZINY
(NR 42)**
- **KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
(NR 74)**
z dnia 4 października 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 42)

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 74)

4 października 2016 r.

Komisje: Polityki Społecznej i Rodziny oraz Rolnictwa i Rozwoju Wsi, obradujące pod przewodnictwem posła **Jarosława Sachajki (Kukiz15)**, przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, rozpatrzyły:

- pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (druk nr 850),
- pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (druk nr 775).

W posiedzeniu udział wzięli: **Rafał Romanowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Janina Pszczółkowska** zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wraz ze współpracownikami, **Jerzy Chróścikowski** przewodniczący NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”, **Bolesław Borysiuk** przewodniczący Związku Zawodowego Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”, **Bernadetta Niemczyk** zastępca przewodniczącego Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników, **Małgorzata Ramatowska** starszy specjalista w Krajowej Radzie Izb Rolniczych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa**, **Ewa Karpińska-Brzost**, **Magdalena Kowalska**, **Dariusz Lipski** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Dariusz Dąbkowski**, **Konrad Nietrzebka** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Witam państwa posłów oraz przybyłych gości. Stwierdzam kworum. Porządek dzisiejszego posiedzenia został państwu dostarczony. Obejmuje on: pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, druk nr 850 oraz pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników druk nr 775. Nie słyszę uwag. Stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty. Czy na sali znajdują się osoby wykonujące zawodowo działalność lobbingsową? Jeżeli tak, proszę o przedstawienie się i poinformowanie, jaką instytucję reprezentują. Nie słyszę zgłoszeń.

Przystępujemy do realizacji porządku dziennego. W dniu 20 września 2016 r. Marszałek Sejmu skierował do obu Komisji poselski projekt ustawy z druku nr 850 do pierwszego czytania, a 23 września br. poselski projekt ustawy z druku nr 775 dodatkowo do Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi do pierwszego czytania, wspólnie z Komisją Polityki Społecznej i Rodziny.

O uzasadnienie projektu z druku nr 850 proszę pana posła Roberta Telusa.

Poseł Robert Telus (PiS):

Państwo przewodniczący, szanowne Komisje, projekt jest krótki, ale wprowadza bardzo ważne zmiany w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Przede wszystkim, rolnicy będą mogli, kolokwialnie mówiąc dorabiać sobie na umowę zlecenie i w radach nadzorczych. Dotychczas nie można było tego robić. Druga zmiana związana jest z nawiązaniem stosunków pracy z pracownikami zatrudnionymi na stanowiskach kierowniczych

komórek organizacyjnych. Trzecia, ostatnia zmiana, wprowadza rozwiązanie, że KRUS będzie mógł pozostające na kontach kwoty lokować w wolnych środkach funduszu administracyjnego. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Przystępujemy do debaty w sprawie ogólnych zasad projektu z druku nr 850. Proszę o zadawanie pytań. Tradycyjnie zaczniemy od gości. Czy ktoś chce zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. Jakie jest stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Rafał Romanowski:

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, do projektu ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, druk nr 850, na chwilę obecną jest przygotowane tylko i wyłącznie wstępne stanowisko rządu. Nie zostało ono jeszcze przyjęte przez Komitet Stały Rady Ministrów, ani przez Radę Ministrów. Natomiast, projekt wychodzi naprzeciw oczekiwaniom rządu. Po pierwsze, reguluje obecny stan prawny, jeżeli chodzi o możliwości dorobienia przez rolników, jak wspomniał pan poseł Telus. To były postulaty organizacji rolniczych. Dotychczas wyglądało to następująco, że dodatkowe wynagrodzenie z tytułu zasiadania w radzie nadzorczej jakiegokolwiek spółdzielni rolniczej lub mleczarskiej nie mogło przekraczać 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia w rozliczeniu miesięcznym. Obecnie regulacja pozwala na przekroczenie 50% jednego minimalnego, miesięcznego wynagrodzenia. Od 2017 r. będzie to 2 tys. zł.

Druga, podnoszona w projekcie poselskim sprawa reguluje kwestie tzw. kadrowe. Doprecyzowuje ustawę z 22 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz niektórych innych ustaw, w szczególności w zakresie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. W ustawie była nie do końca prawidłowo rozpisana struktura organizacyjna Kasy. Została ona zapisana w ramach komórek organizacyjnych, natomiast, istnieją również jednostki organizacyjne. Tutaj zostało to doprecyzowane. Umożliwi to jednolitą wykładnię przedmiotowych przepisów w postępowaniach prowadzonych przeciwko KRUS w sądach pracy.

Trzecia kwestia dotyczy tzw. gospodarki finansowej KRUS, czyli dokonania zmiany art. 83 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. Najwyższa Izba Kontroli zarzuciła brak możliwości deponowania środków z poszczególnych, niewykorzystanych funduszy w KRUS. Po zmianie, w ramach gospodarki finansowej KRUS, będzie istniała taka możliwość. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Biuro Legislacyjne?

Legislator Dariusz Dąbkowski:

Na tym etapie nie mamy uwag.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Czy państwo posłowie chcą zabrać głos? Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Mirosław Maliszewski (PSL):

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, pan minister był uprzejmy sprostować wypowiedź posła wnioskodawcy, mówiąc, że kwestia była już regulowana. Chodzi o możliwość dorobienia przez rolników do podstawowego zawodu, który wykonują, czyli zawodu rolnika. Maksymalna kwota wynosiła 50% minimalnego wynagrodzenia. Obecnie idziemy w kierunku zmaksymalizowania wynagrodzenia do wysokości pełnej kwoty minimalnego wynagrodzenia. Wydaje się to dobrą zmianą. Natomiast, chcę sprecyzować określenie „dorobienie przez rolników”. Co to oznacza? Jaki rodzaj umów będzie mogła podpisać dana osoba, aby pozostała ubezpieczona w KRUS i nie przekroczyła kwoty minimalnego wynagrodzenia? Może to być umowa o dzieło, zlecenie lub klasyczna umowa o pracę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Pan poseł Ajchler.

Posel Zbigniew Ajchler (PO):

Panie przewodniczący, wiem, że zmieniono w paragrafie pierwszym, w dotychczasowym brzmieniu, słowo „równemu minimalnemu”. Wykreślono połowę, o czym mówił mój przedmówca. W art. 60 ust. 1 dodano słowo „zastępców”, czyli „Prezes Kasy powołuje i odwołuje kierowników komórek organizacyjnych i ich zastępców w centrali”. Rozumiem, że powstały nowe funkcje. Chcę się dowiedzieć, jakie skutki dla budżetu państwa przyniesie ta regulacja?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Nie widzę zgłoszeń. Panie ministrze, bardzo proszę o odpowiedź.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, jeżeli chodzi o pytanie posła Maliszewskiego, o możliwości tzw. dorobienia i podniesienia minimalnego wynagrodzenia z 50% do jednej minimalnej kwoty wynagrodzenia, dotyczy to danej osoby w powszechnym ubezpieczeniu z tytułu umowy agencyjnej lub zlecenia albo innej umowy o świadczeniu usług, do której, zgodnie z kodeksem cywilnym, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo pełnienia funkcji w radzie nadzorczej za wynagrodzeniem. Nie obejmuje to umowy o pracę.

Jeżeli chodzi o pytanie posła Ajchlera, tutaj następuje wyłącznie doprecyzowanie nie tylko w zakresie komórek organizacyjnych, ale również jednostek. W statucie KRUS nie występują tylko komórki, ale także jednostki organizacyjne, dlatego posłowie wnioskodawcy nanieśli doprecyzowanie. Oczywiście, panie pośle, bez skutków finansowych. Zmiana ustawy nie powoduje następstwa zmiany statutu organizacyjnego KRUS.

Posel Joanna Augustynowska (N):

Nie rozumiem wyjaśnienia pana ministra. Poprzedni artykuł, który został zmieniony, mówi, że prezes Kasy powołuje kierowników, a nowe brzmienie dodaje słowa: „i ich zastępców”. Musi to rodzić skutki finansowe. Jeżeli zatrudnimy zastępców, damy im pensje. Pytanie, ile? Nie ma tutaj ograniczenia. Jest to kolejna ustawa kadrowa. Chcę prosić o wyjaśnienie, z czego to wynika. Proszę nie mówić, że nie ma skutków finansowych, gdyż jest to nieprawda.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Panie ministrze, głos zabierze jeszcze pan poseł Ajchler. Chcę powiedzieć, że obecnie mówimy ogólnie o ustawie, a za chwilę będziemy rozmawiali o poszczególnych zapisach.

Posel Zbigniew Ajchler (PO):

Chcę jeszcze raz sprecyzować moją wypowiedź. W dotychczas obowiązujących przepisach, w art. 5b ust. 1 było stwierdzenie: „w rozliczeniu miesięcznym nie przekracza kwoty równej połowie minimalnemu wynagrodzeniu za pracę, ustalonemu na podstawie odrębnych przepisów”. Czyli wykreślono słowo „połowę”, a zastąpiono „w 100%”. Druga sprawa, w art. 60 ust. 1 w dotychczasowym brzmieniu było napisane: „prezes Kasy powołuje i odwołuje kierowników komórek organizacyjnych”. Teraz dodano słowa: „i ich zastępców w centrali”. W związku z tym, proszę o precyzyjną odpowiedź w tym zakresie. Jakiego rodzaju skutki finansowe wprowadza zmiana ustawy? Jeżeli wprowadza się regulację prawną, należy wiedzieć, o jakich pieniądzach mówimy, przynajmniej w przybliżeniu.

Zastępca prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Janina Pszczółkowska:

Janina Pszczółkowska, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Proszę państwa, jak powiedział pan minister, chodzi o uporządkowanie określonych zapisów. Dlaczego mówimy, że nie ma skutków finansowych? Następuje tylko zamiana umowy o pracę na umowę powołania, ponieważ w strukturze centrali Kasy są dyrektorzy i wicedyrektorzy biur. W tym momencie dyrektor ma umowę powołania. Doprecyzowano zapis, że kadra kierownicza, wraz z wicedyrektorem, będzie również miała umowę powołania. Podobne zapisy obowiązują wobec jednostek i komórek organizacyjnych w terenie dla uporządkowania struktury.

Posel Magdalena Kochan (PO):

Panie przewodniczący, w związku z tym, że wyjaśnienia szczegółowych pytań udziela rząd, a nie poseł wnioskodawca, chcę zapytać, co powoduje, że chcą państwo uniknąć międzyresortowych konsultacji i nie przedkładają projektu ustawy, jako pomysłu rządowego, którym de facto on jest. Co jest przyczyną szybkiego procedowania projektu ustawy? Dlaczego tak się spieszymy, że nie potrafimy wyliczyć kosztów działania ustawy? Dlaczego unika się konsultacji międzyresortowych?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Czy pani poseł chce zabrać głos?

Posel Joanna Augustynowska (N):

Tak, chcę zapytać, gdyż mówi pani o zmianach reorganizacyjnych. Dlaczego trzeba zamieniać umowę o pracę na umowę powołania? Nie rozumiem, dlaczego to przeszkadza. Chcę wiedzieć, z czego wynikają pomysły, ale to raczej pytanie do posła wnioskodawcy.

Posel Robert Telus (PiS):

Pan minister odpowiada na pytania, gdyż ustawa była konsultowana z ministerstwem. Jeżeli chodzi o pytanie pani poseł, z czego to wynika, chcemy, żeby była większa elastyczność. Wiele razy mówiłem na posiedzeniu Komisji, że jeśli mamy realizować program, obecnie Prawa i Sprawiedliwości, potrzebne są osoby, które będą współpracowały z dyrekcją i ministerstwem. Jeżeli realizuje się dany program, zmiany są łatwiejsze. Dlaczego chcemy szybko przeprowadzić ustawę? Dlatego, że rolnicy na nią czekają. Problem był zgłaszany od dawna, rolnicy chcą uregulować kwestie, istnieje taka możliwość, dlatego chcemy to zrobić. Odpowiadamy na oczekiwania rolników.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania poselskiego projektu ustawy z druku nr 850. Przechodzimy do punktu drugiego. Proszę pana posła Mirosława Maliszewskiego o uzasadnienie projektu z druku nr 775.

Posel Robert Telus (PiS):

Panie przewodniczący, mam wniosek formalny. Ze względu na fakt, że mamy w programie dwa różne punkty, ustawy różnią się od siebie, proponuję najpierw zakończyć czytanie projektu z druku nr 850, a następnie przejść do kolejnego punktu. To są dwie, całkowicie różne kwestie.

Posel Zbigniew Ajchler (PO):

Chcę uzyskać od przedstawiciela rządu jednoznaczne stwierdzenie, czy proponowana regulacja prawna rodzi, czy nie, skutki finansowe dla budżetu? Nie rodzi żadnych? To dobrze. Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Odpowiem konkretnie: nie rodzi skutków finansowych. Szanowni państwo, Wysokie Komisje, w kwestii powołań nie następuje zmiana ustawy z 22 grudnia 2015 r. Zmiana została uregulowana wcześniejszą ustawą. Mamy tylko i wyłącznie doprecyzowanie w kwestii zastępców, gdyż w komórkach organizacyjnych są kierownicy, dyrektorzy i ich zastępcy, a z drugiej strony, doprecyzowuje pojęcie jednostki, zgodnie ze statutem KRUS. W schemacie organizacyjnym Kasy nie znajdują się tylko i wyłącznie komórki organizacyjne, ale również jednostki. Stąd, posłowie wnioskodawcy dokonali tego typu zapisów. Jak wspominałem wcześniej, projekt nie budzi dodatkowych skutków finansowych.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Wspólne prezydium komisji proponują przejść do rozpatrzenia projektu z druku nr 850. Czy są uwagi do tytułu ustawy? Biuro Legislacyjne? Posłowie? Przedstawiciele rządu? Dziękuję. Wobec braku zastrzeżeń stwierdzam, że Komisje przyjęły tytuł ustawy.

Czy są uwagi do pierwszej zmiany w art. 1? Czy ktoś jest przeciwny brzmieniu zmiany nr 1 w art. 1? Biuro Legislacyjne? Rząd? Posłowie? Nie słyszę, stwierdzam, że Komisje przyjęły zmianę nr 1.

Przechodzimy do zmiany nr 2. Dotyczy ona art. 60 ust. 1. Czy są uwagi do zmiany nr 2 w art. 1? Biuro Legislacyjne? Nie słyszę. Rząd? Posłowie? Nie słyszę. Czy ktoś jest przeciwny jej brzmieniu?

Głos z sali:

Tak.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze, zatem przystępujemy do głosowania. Kto jest za przyjęciem zmiany nr 2 w obecnym brzmieniu? (31) Kto jest przeciwny? (10) Kto wstrzymał się od głosu? (2) Stwierdzam, że Komisje przyjęły poprawkę w zmianie nr 2.

Czy są uwagi do zmiany nr 3? Biuro Legislacyjne?

Legislator Dariusz Dąbkowski:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, problem dotyczy kwestii interpunkcyjnej. Nasza uwaga wynika z analizy techniki prawodawczej i obecnego brzmienia art. 83. Proponujemy, aby Biuro Legislacyjne, działając z upoważnienia Wysokich Komisji, dokonało korekty. W naszym przekonaniu należy skreślić pierwszy przecinek w zdaniu: „minister właściwy do spraw rozwoju wsi, w porozumieniu”. Przecinek jest zbędny. Zasady techniki prawodawczej w § 74, przewidują we wzorze, że nie powinno być przecinka.

Druga uwaga, redakcyjna. Proszę zwrócić uwagę, że jest to zdanie wielokrotnie złożone i mamy frazę: „będących w dyspozycji prezesa Kasy”. Tutaj przecinek powinien zostać, ponieważ jest to wtrącenie do tego przepisu. Nasza analiza wskazuje, że w obecnym brzmieniu art. 83 znajduje się przecinek przy tym wtrąceniu. Prawdopodobnie jest to błąd drukarski. Zatem, prosimy Wysokie Komisje o upoważnienie Biura Legislacyjnego do dokonania korekty.

Poseł Robert Telus (PiS):

Jako wnioskodawca, wyrażam zgodę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Czy posłowie chcą jeszcze zabrać głos? Rząd? Kto jest za przyjęciem zmiany nr 3 w art. 1? (42) Kto jest przeciwny? (0) Kto wstrzymał się od głosu? (1) Stwierdzam, że Komisje przyjęły zmianę nr 3 w art. 1. Przystępujemy do głosowania całego artykułu.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO):

Mam jedno pytanie dotyczące finansów. Jest ono proste, jak drąg. Chcę wrócić do art. 83 i zapisu dotyczącego lokowania środków. Zapis jest prawidłowy, ale mogłoby go w ogóle nie być. Każde komórki, przykładowo KRUS-u, mając wolne środki, muszą mieć napisane, że trzeba je lokować, żeby efektywniej wykorzystać i zyskać więcej pieniędzy. Porównam do sytuacji, kiedy wiem, że muszę iść za potrzebą, a nie ideą. To jest chore. Przepraszam za trywialne porównanie, ale szczegółowość zapisu nie jest chyba potrzebna?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Ten punkt już rozpatrzyliśmy. Czy przedstawiciele rządu chcą się ustosunkować do wypowiedzi?

Zastępca prezesa KRUS Janina Pszczółkowska:

Czy mogę odpowiedzieć na to pytanie? Panie pośle, oprócz ustawy o ubezpieczeniu społecznym, rolników obowiązuje stosowanie ustawy o finansach publicznych. W tym momencie, bez dokładnego zapisu, prezes Kasy nie ma możliwości lokowania i swobodnego obracania nadwyżkami środków zgromadzonych na poszczególnych funduszach.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Przystępujemy do głosowania całego art. 1. Kto jest za przyjęciem art. 1? (32) Kto jest przeciwny? (11) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Stwierdzam, że Komisje przyjęły art. 1.

Przystępujemy do procedowania art. 2. Czy przedstawiciele Biura Legislacyjnego chcą zabrać głos?

Legislator Dariusz Dąbkowski:

Uwaga nie dotyczy dokładnie art. 2, ale chcemy tylko zasygnalizować możliwe rozwiązanie przed art. 2. Szanowni państwo, Komisja przyjęła zmianę w art. 5b ust. 1 nowelizowanej ustawy. Zgodnie z nowymi zasadami techniki prawodawczej, w takiej sytuacji należy rozważyć kwestię ewentualnych przepisów przejściowych, czy nie należałoby w tym momencie, na kanwie nowego brzmienia, zadekretować przepisu przejściowego.

W przepisach przejściowych reguluje się wpływ nowej ustawy albo, w tym przypadku, zmienianej ustawy, na stosunki powstałe pod rządami dotychczasowych przepisów. Na razie jest to pytanie problemowe, skierowane do posła wnioskodawcy oraz strony rządowej, czy przepis w tym przypadku powinien zaistnieć? Jeżeli odpowiedź będzie pozytywna, sugerujemy powrót do tematu w trakcie drugiego czytania, ponieważ przepis wymaga analizy, zarówno od strony redakcyjno-legislacyjnej, jak i prawnej, w ujęciu systemowym. Zasygnalizowaliśmy w tym momencie problematykę wynikającą z zasad techniki prawodawczej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Pan poseł wnioskodawca.

Poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję za uwagę. Rozważymy kwestię podczas drugiego czytania.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Nie słyszę. Kto z państwa jest za przyjęciem art. 2?

Legislator Dariusz Dąbkowski:

Panie przewodniczący, uwaga nie dotyczyła art. 2, ale tematyki związanej z przejściowymi przepisami, przed art. 2. Dopiero teraz mamy głosować art. 2, dotyczący aktów wykonawczych. Proszę zwrócić uwagę, że art. 2 nie był jeszcze procedowany.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Zatem państwa głos nie dotyczył art. 2? Czy mają państwo uwagi do art. 2? Bardzo proszę.

Legislator Konrad Nietrzebka:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, jeśli chodzi o art. 2, chcemy zwrócić uwagę na konieczność drobnej modyfikacji brzmienia tego przepisu, z uwagi na rozwiązania, które znajdują się w § 33 ust. 1 pkt. 2 Zasad techniki prawodawczej. Bierzymy pod uwagę fakt, że mamy tutaj do czynienia z sytuacją, kiedy modyfikacji ulega przepis upoważniający, jakim jest art. 83. Zgodnie z § 33 ust. 1 pkt 2, przepisowi, który zachowuje czasowo w mocy akty wykonawcze wydane na podstawie zmienianego przepisu upoważniającego, należy nadać odpowiednie brzmienie.

Korekta, którą proponujemy, brzmiałaby następująco: „Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 83 ustawy zmienianej w art. 1” – w tym miejscu będzie drobna korekta redakcyjna, czyli przecinek – „zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 83 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż”. Należy oznaczyć dzień lub okres wyrażony w miesiącach, przez który przepisy zostaną czasowo zachowane w mocy. Bardzo prosimy posła wnioskodawcę lub stronę rządową o pochylenie się nad koniecznością określenia cezury czasowej obowiązywania przepisów. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Pan poseł wnioskodawca.

Poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję za zwrócenie uwagi. Przeanalizujemy ją z Biurem Legislacyjnym i jeżeli będzie potrzeba, uzupełnimy w drugim czytaniu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Przystępujemy do głosowania art. 2. Czy ktoś jest przeciwny przyjęciu art. 2?
(11) Kto jest za przyjęciem art. 2 w obecnym brzmieniu? (33) Kto wstrzymał się od głosu?
(1) Stwierdzam, że Komisje przyjęły art. 2.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO):

Panie przewodniczący, mam pytanie, czy zwyczajem Komisji jest, że jeśli przedstawiciele Biura Legislacyjnego wypowiadają się, co do zmiany zapisu określonego paragrafu, oznacza to, iż wnioskodawca analizuje ten fakt po zakończeniu posiedzenia Komisji, czy w trakcie? Wydaje mi się, że to jest kosmetyczna korekta zapisów. Nie jest dobrą praktyką niesłuchanie przedstawicieli Biura Legislacyjnego. Prawnicy są obecni, aby czuwać nad prawidłowością prawa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Pani przewodnicząca, bardzo proszę.

Poseł Beata Mazurek (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Nikt nie mówi, że nie będzie słuchał prawników. Po zakończeniu pierwszego czytania mamy prawo wnieść poprawki. Na pewno odnieśliśmy się do kwestii, o których mówią prawnicy. Pan doskonale wie, podobnie jak każdy, kto mieszka w Polsce i nie jest parlamentarzystą, że ilu prawników, tyle zdań. Nie kwestionujemy tego, co mówią przedstawiciele Biura Legislacyjnego.

Głos z sali:

Pani przewodnicząca, prawo mamy jedno.

Poseł Beata Mazurek (PiS):

To prawda, pani poseł, ale różnie go interpretujemy. Natomiast, wracając do meritum sprawy, poseł wnioskodawca powiedział, że przeanalizujemy sugestie Biura Legislacyjnego. Być może zgłosimy poprawki w drugim czytaniu.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO):

Nie mam doświadczenia parlamentarnego, dlatego zadaję pytanie. Mamy zawodowych, zaufanych prawników w Kancelarii Sejmu, którzy mają nam służyć. Nie rozumiem tej decyzji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Pan przewodniczący Telus.

Poseł Robert Telus (PiS):

Nie rozumiem tego zamieszania. Prawnicy zaproponowali, a nie powiedzieli, że tak musi być i jest to błąd legislacyjny zmieniający ustawę. Myślę, że powinniśmy przedyskutować problem z przedstawicielami Biura Legislacyjnego, a mamy możliwość złożenia poprawek w drugim czytaniu. Jeśli jest to błąd legislacyjny, zmienimy zapis. Gdyby dzisiaj odbywało się drugie czytanie, pan poseł Ajchler miałby rację, że trzeba w tym momencie dokonać zmiany. Ale jesteśmy podczas pierwszego czytania, więc mamy możliwości, żeby ustawa była zgodna z przyjętymi zasadami.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Problem z art. 2 polega nie tylko na wadliwie zapisanym przepisie i propozycji innego brzmienia w sensie redakcyjnym, ale proponowana przez państwa legislatorów zmiana polega na merytorycznym doprecyzowaniu terminu, w którym jeszcze dzisiaj przepisy będą obowiązywały. To jest zmiana merytoryczna. Mój wniosek jest następujący: jeśli dzisiejszy art. 2, w brzmieniu krytykowanym przez legislatorów, i słusznie moim zdaniem, jest poddawany głosowaniu, należy opowiedzieć się przeciwko wadliwym zapisom. Prawdą jest, że wnioskodawcy mają czas i w drugim czytaniu mogą złożyć stosowne poprawki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przechodzimy do art. 3. Czy są do niego uwagi? Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Czy ktoś jest przeciwny art. 3? (0) Czy ktoś wstrzymał się od głosu? (0) Stwierdzam, że Komisje przyjęły art. 3 w aktualnym brzmieniu.

Poddaję pod głosowanie wniosek o przyjęcie całego projektu ustawy. Kto z państwa jest za przyjęciem ustawy? (35) Kto jest przeciwny? (11) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Stwierdzam, że Komisje przyjęły projekt ustawy.

Przechodzimy do wyboru posła sprawozdawcy. Proszę, panie przewodniczący.

Posel Robert Telus (PiS):

Proponuję pana posła Jana Dudę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Czy pan poseł Duda wyraża zgodę? Tak. Czy ktoś jest przeciwny tej kandydaturze? Dziękuję. Wracamy do omawiania punktu drugiego. Proszę pana posła Mirosława Maliszewskiego o uzasadnienie projektu z druku nr 775.

Posel Mirosław Maliszewski (PSL):

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, szanowni państwo, w imieniu grupy posłów wnioskodawców chcę przedstawić projekt ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Projekt składa się z dwóch artykułów. Zasadniczo, dotyczy on wieku emerytalnego, czyli okresu, w którym rolnik nabywa prawa emerytalne. Przypominam, że 11 maja 2012 r. w ustawie o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw zostało wprowadzone przez Sejm stopniowe podnoszenie wieku emerytalnego począwszy od 1 stycznia 2013 r. Natomiast, w odniesieniu do rolników został wprowadzony zapis, że do 31 grudnia 2017 r. przechodzenie na emeryturę będzie odbywało się na dotychczasowych zasadach, czyli 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn.

W ustawie zostało również napisane, że do końca 2016 r. nastąpi pierwszy przegląd funkcjonowania poprzedniej ustawy. To jest moment, kiedy przegląd może się odbyć, ponieważ mamy drugą połowę 2016 r. W związku z tym, zważywszy na obecną sytuację, w imieniu wnioskodawców składamy propozycję, zawartą w art. 1, żeby dotychczasowy zapis, mówiący o terminie 31 grudnia 2017 r., przedłużyć do 31 grudnia 2022 r. Oznacza to, że rolnicy będą mogli przechodzić na emeryturę na dotychczas obowiązujących zasadach, czyli 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, do 31 grudnia 2022 r. Proponujemy również, aby ustawa weszła w życie 1 stycznia 2017 r. Główną przyczyną przedłożenia projektu jest fakt, że zawód rolnika jest wykonywany w specyficznych, bardzo trudnych warunkach, ale również ze względu na fakt, że proces przekazywania gospodarstw będzie bardziej efektywny, jeżeli wiek emerytalny będzie wcześniej osiągany przez rolników. W związku z tym, proszę Wysokie Komisje o poparcie tego projektu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Przystępujemy do debaty w sprawach ogólnych zasad projektu z druku nr 775. Proszę o zadawanie pytań i dyskusję. Czy przedstawiciele Biura Legislacyjnego mają uwagi? Dziękuję. Goście? Proszę, panie senatorze.

Przewodniczący NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność” Jerzy Chróścikowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, rzeczywiście, projekt zgłoszony przez posłów wprowadza zmiany, inaczej nazywając, kontynuację dalszego działania. Jako przedstawiciele związku zawodowego NSZZ RI „Solidarność” popieramy takie działania. Poprzednio nie chcieliśmy zgodzić się na wydłużenie wieku emerytalnego. Teraz obowiązujące prawo mówi, że rolnicy mają tylko pięć lat okresu przejściowego. Wnioskujemy, jako NSZZ RI „Solidarność”, o przedłużenie tego okresu.

Popierając tę inicjatywę, chcę zwrócić uwagę, że NSZZ RI „Solidarność” wielokrotnie mówił i uzasadniał: po pierwsze, przejście na wcześniejszą emeryturę, która wiąże się z otrzymywaniem mniejszych środków, tj. 75% emerytury stopniowo zwiększanej o 5% rocznie. Po drugie, wiąże się to z tzw. przekazywaniem gospodarstw. Zależy nam, aby młodzi rolnicy przejmowali gospodarstwa, czyli zmuszamy rolnika, przechodzącego na wcześniejszą emeryturę, do pozbycia się warsztatu pracy i możliwości dochodu. W związku z tym, jest on skazany na niższe dochody, ale godzi się przekazać gospodarstwo. W ten sposób powstaje szansa na przejęcie gospodarstwa rodzinnego przez młodych rolników. O to głównie nam chodzi. Chcę zwrócić również uwagę, że przepisy, o których dyskutowaliśmy, mówią, że rolnik przechodzący na pełny wiek emerytalny, nie będzie musiał przekazywać gospodarstwa rolnego, co stawia go w zupełnie innej sytuacji. Ten przepis daje szansę, żeby zmieniać strukturę agrarną, aby młodzi rolnicy przejmowali gospodarstwa rodzinne. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Kto chce jeszcze zabrać głos? Bardzo proszę.

Poseł Zbigniew Ajchler (PO):

Panie przewodniczący, mam pytanie do posła sprawozdawcy. Z tego, co zostało napisane krótko w ustawie, zgadzam się, że w starej wersji był wymieniony rok 2017, ale mamy spełniający warunki dalszy zapis, o którym mowa w ust. 2. Jest tam napisane, że: jeśli kobiety osiągną wiek emerytalny 62 lata, a mężczyźni 65 lat. Podobnie jest w uzasadnieniu. Proszę o szerszą wypowiedź w tej kwestii.

Poseł Mirosław Maliszewski (PSL):

Warunkiem jest tylko i wyłącznie 30-sto letni staż pracy. Dotyczy wieku – 55 i 60 lat.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Kto chce jeszcze zabrać głos? Nie słyszę. Pan senator Chróścikowski, bardzo proszę.

Przewodniczący NSZZ RI „Solidarność” Jerzy Chróścikowski:

Panie przewodniczący, chcę dodać ważne stwierdzenie. Pan poseł przekazał informację o 30-sto letnim okresie składkowym. Chcę powiedzieć, że rolnicy muszą utrzymywać 30-sto letni okres składkowy w KRUS, nie mają prawa do dołączenia go również w ZUS-ie. Nie ma odwrotnego działania w ZUS. W związku z tym, trzeba pracować 30 lat w rolnictwie, aby uzyskać wcześniejszą emeryturę. Większość rolników nie ma szansy, żeby łącznie uzyskać 30 lat. To nie jest przeznaczone dla wszystkich rolników, ale tylko opłacających składkę w KRUS. Mamy niewielką liczbę osób, które będą mogły z tego skorzystać

Poseł Mirosław Maliszewski (PSL):

Całkowicie nie zgadzam się z tym twierdzeniem. Rozumiem zastrzeżenia pana senatora, które mówią o zabezpieczeniu sektora w ZUS i KRUS, natomiast nie zgodzę się absolutnie z twierdzeniem, że wymóg 30-sto letniego stażu pracy i opłacanie składek ZUS jest nie do spełnienia przez większość rolników. Odwrotnie, większość rolników spełnienia warunki.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Jakie jest stanowisko rządu?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, stanowisko rządu do proponowanej zmiany, czyli do druku nr 775, zostało przyjęte przez Radę Ministrów. Stanowisko jest negatywne z bardzo wielu powodów. Po pierwsze, projekt ustawy nie reguluje kwestii obniżenia wieku emerytalnego. Pan poseł wnioskodawca słusznie zaznaczył, że zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2012 r., wiek emerytalny rolników został podniesiony do lat 67. Zgodnie z ustawą z 2012 r. istnieje możliwość przejścia na wcześniejszą emeryturę w wieku 62 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn. Pan poseł uczestniczył w procedowaniu tej ustawy. To jest art. 19a, o którym wspominał pan poseł Ajchler. Natomiast, proponowana przez Klub Parlamentarny Polskiego Stronnictwa Ludowego zmiana dotyczy zachowania dotychczasowych warunków, czyli art. 19.

Dotychczasowe warunki są bardzo proste: zaprzestanie działalności rolniczej, podleganie ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat, osiągnięcie wieku 55 lat, jeśli jest się kobietą lub 65 lat, jeżeli mężczyzną. Natomiast w ustawie z 2012 r., podnoszącej wiek emerytalny, warunki działają na zasadzie, że co kwartał, od momentu wejścia w życie ustawy, wiek emerytalny zostaje podnoszony o miesiąc. W przypadku kobiet, pełny wiek emerytalny 67 lat będzie dotyczył osób urodzonych po 30 września 1973 r., natomiast mężczyzn – urodzonych po 30 września 1953 r.

Jak powiedziałem, proponowana zmiana nie dokonuje obniżenia wieku emerytalnego. To jest tylko i wyłącznie zachowanie preferencyjnego okresu dla rolników do 2022 r. To jest niekonsekwencja poprzedniej zmiany, podnoszącej wiek emerytalny i przestającej na utrzymaniu okresu preferencyjnego do końca 2017 r. Natomiast, teraz następuje próba przedłużenia wcześniejszego okresu możliwości przechodzenia kobiet i mężczyzn

na emeryturę w systemie ubezpieczenia społecznego dla rolników do 2022 r. W związku z tym, stanowisko rządu jest negatywne. Przede wszystkim, panie pośle, należy zakończyć procedowanie projektu prezydenckiego, obniżającego wiek emerytalny dla rolników do lat 65 dla mężczyzn i 60 lat dla kobiet, a dopiero później zastanowić się nad przedłużeniem okresu preferencyjnego, tzw. wcześniejszych emerytur.

Poseł Mirosław Maliszewski (PSL):

Niestety na warunki prezydenckiego projektu nie mieliśmy wpływu, więc przedłożyliśmy własny projekt. Jeszcze raz podkreślę, rzeczywistość polega on na wyłączeniu rolników, czyli stworzeniu specjalnych warunków – trzydziestoletniego okresu stażu pracy i zaprzestaniu działalności rolniczej. W myśl tego projektu, pozwoli on rolnikom przechodzić na emeryturę do 2022 r. – kobiety w wieku 55 lat, mężczyźni 65 lat.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Głuchowski (PiS):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie pośle sprawozdawco, myślę, że mieli państwo duży wpływ w 2012 r. Trzeba było nie podwyższać wieku emerytalnego i nie byłoby obecnego problemu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Nie słyszę aby więcej osób chciało zabrać głos. Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania poselskiego projektu ustawy z druku nr 775. Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Robert Telus (PiS):

Szanowne Komisje, myślę że można długo mówić na temat projektu ustawy. Posłowie PSL zapomnieli, że przez 8 lat wprowadzali ustawę wydłużającą wiek emerytalny o 12 lat, przede wszystkim kobietom i rolnikom. Nie chcemy stawiać wniosku o odrzucenie, ze względu na przygotowany projekt prezydencki, jest zwołana podkomisja, która dyskutuje i pracuje nad tym rozwiązaniem. Wnioskuje o skierowanie ustawy do podkomisji, żeby wypracować wspólne stanowisko, dopracować stabilne zmiany dla rolników, a nie jedynie pod publiczkę, wyrywkowo, politycznie, jak czynią to państwo posłowie. Naprawimy to, co popsuli posłowie Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego.

Poseł Mirosław Maliszewski (PSL):

Zgłaszam wniosek przeciwny. To jest bardzo prosta ustawa, dotycząca de facto jednego artykułu, ponieważ drugi wprowadza tylko przepisy w życie. Nie ma potrzeby powołania podkomisji. Dzisiaj na tej sali możemy jasno wyrazić intencję, czy chcemy, aby wiek emerytalny dla rolników był na poziomie dotychczasowym, czyli 55 i 60 lat. To nie jest żadna ustawa pod publiczkę, ani polityczna. W tego typu działaniach mistrzem jest zupełnie ktoś inny. Wiem, że w projekcie prezydenckim jest zapisane 65 lat dla rolników, więc to oznacza podniesienie wieku emerytalnego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję, czy strona rządowa chce zabrać głos?

Podsekretarz stanu w MRiRW Rafał Romanowski:

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, w projekcie prezydenckim, jak słusznie pan poseł wnioskodawca zauważył, jest obniżenie wieku emerytalnego do 65 lat dla mężczyzn i 60 lat dla kobiet. Natomiast, nie ma tzw. kwestii stażowej. Panie pośle wnioskodawco, uprzejmie proszę o zauważenie następującej sytuacji: przykładowo, rolnik w wieku 40 lat przejmuje gospodarstwo jako spadkobierca i zobligowany jest do trzydziestoletniego stażu ubezpieczenia społeczno-emerytalnego, czyli mając 70 lat, osiągnie wiek emerytalny w ubezpieczeniu społecznym rolników. Należy również w tym aspekcie spojrzeć na tę sprawę. W projekcie prezydenckim obniżenie wieku emerytalnego jest bez wymaganego stażu. Panowie wnioskodawcy również zapomnieli, że w poprzedniej, jak i bieżącej kadencji, składali tzw. projekty stażowe, dotyczące możliwości przejścia

na emeryturę po 40 latach, które również regulowały kwestię ubezpieczenia społecznego rolników. To jest również niekonsekwencja. Dlatego stanowisko rządu jest negatywne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Mamy dwa wnioski, przystępujemy do ich głosowania. Kto z państwa posłów jest za skierowaniem druku 775 do procedowania w podkomisji? (36) Kto jest przeciwny? (1) Kto wstrzymał się od głosu? (0) Stwierdzam, że Komisje przyjęły wniosek pana przewodniczącego Telusa o skierowanie projektu do prac w podkomisji.

Zwyczajem Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi jest utworzenie dziewięciosobowej podkomisji, składającej się z pięciu posłów z PiS i po jednym pośle z wszystkich pozostałych klubów. Klub Platformy Obywatelskiej, drugi, największy z klubów, oddawał jedno ze swoich miejsc w podkomisji Klubowi PSL. Chcę zapytać, czy przedstawiciele Klubu PO zgadzają się?

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Nie znam zwyczaju Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Natomiast, znam zwyczaje Komisji Polityki Społecznej i Rodziny i parlamentaryzmu, polegające na nieustępowaniu jednemu klubowi przez drugi. Kluby są równoważne i mają prawo, szczególnie kiedy są wnioskodawcami ustawy, do posiadania swojego przedstawiciela w podkomisji. W związku z powyższym, panie przewodniczący, nie jest to dobry zwyczaj Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ani parlamentarny. Mogą państwo liczyć głosy jak chcą, ale w podkomisji dwa głosy dla Platformy Obywatelskiej wydają mi się nienadmiernym żądaniem, szczególnie, że jest to drugi, pod względem wielkości, Klub Parlamentarny. Brakiem elementarnych zasad parlamentaryzmu było pozbawianie posłów PSL udziału w pracach podkomisji, ponieważ są jej wnioskodawcami.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję za zabranie głosu. Chciałem panią poinformować, że dobrym zwyczajem Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi i posłów z Platformy Obywatelskiej było oddanie posłowi z PSL jednego miejsca w prezydium. W naszej Komisji mamy bardzo dobry zwyczaj. Chciałbym, żeby pani nie pouczała, co do zwyczajów przyjętych w Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Wydaje mi się, że mamy dobre relacje w komisjach.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Szanowny panie przewodniczący, wiemy, że największy klub rządzący nie zauważa Klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego, gdyż nie ma on swojego przedstawiciela w Prezydium Sejmu. Jeśli głosami moich koleżanek i kolegów z Klubu Platformy Obywatelskiej oddaliśmy miejsce w Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi kolegom z PSL, jest to wyłącznie podkreślenie braku parlamentaryzmu uprawianego przez klub rządzący, popierany przez pana ugrupowanie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Po pierwsze, nie popierany, jesteśmy normalnym członkiem parlamentu, podobnie jak państwo. Zwróciłem jedynie uwagę na bardzo dobre relacje w Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi i chcę, żeby nie próbować ich zmieniać. Chcę jeszcze panią poinformować, że w pracach podkomisji mogą brać udział wszyscy posłowie.

Do dziewięciosobowej podkomisji zgłosiło się pięciu posłów z Klubu Parlamentarnego PiS: pani Teresa Hałas, panowie Jan Duda, Adam Ołdakowski, Grzegorz Matusiak i Piotr Babiarz, z Klubu Parlamentarnego Nowoczesna: pani Joanna Augustynowska, z Klubu Parlamentarnego Kukiz'15: pan Jarosław Sachajko. Teraz decyduje Klub Platformy Obywatelskiej, proszę o przedstawienie nazwisk.

Poseł Magdalena Kochan (PO):

Panie: Joanna Frydrych i Dorota Rutkowska.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Czy zgłoszeni posłowie wyrażają zgodę? Dziękuję.

Na tym zakończyliśmy posiedzenie. Bardzo proszę posłów z podkomisji o podjęcie do stołu prezydialnego i wybranie posła przewodniczącego.